

FORKLARENDE NOTAT TIL DEN FÆLLES RAMME FOR FINANSIEL KOMPETENCE MELLEM EU OG OECD-INFE (FINCOMP) FOR VOKSNE

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	INDLEDNING	2
1.1.	Baggrunden og målene for rammen for finansiell kompetence	2
1.2.	Mulige brugsscenarier	3
1.3.	Udviklingen af rammen for finansiell kompetence	4
2.	NAVIGERING I RAMMEN FOR FINANSIEL KOMPETENCE	4
2.1.	Rammens struktur.....	4
2.1.1.	Indholdsområde 1: Penge og transaktioner	5
2.1.2.	Indholdsområde 2: Økonomisk planlægning og forvaltning	6
2.1.3.	Indholdsområde 3: Risiko og afkast	6
2.1.4.	Indholdsområde 4: Det finansielle landskab	7
2.2.	Rammens tværgående dimensioner	8
2.2.1.	Digitale finansielle kompetencer	8
2.2.2.	Kompetencer vedrørende bæredygtig finansiering.....	8
2.2.3.	Økonomisk modstandsdygtighed	9
2.2.4.	Væsentlige kompetencer.....	10
2.3.	Værktøj til filtrering af kompetencer efter brugerens behov	10
3.	NÆSTE SKRIDT	11
3.1.	Fremme af udbredelsen af rammen for finansiell kompetence for voksne	11
3.2.	Udvikling af en ramme for finansiell kompetence for børn og unge (under 18 år)	11
4.	ORDLISTE.....	11

1. INDLEDNING

1.1. Baggrunden og målene for rammen for finansiel kompetence

I dette dokument præsenteres den fælles ramme for finansiel kompetence mellem EU og OECD-INFE for voksne. I handlingsplanen for kapitalmarkedsunionen fra 2020¹ forpligtede Europa-Kommissionen sig til at foretage en vurdering af mulighederne for at udvikle en europæisk ramme for finansiel kompetence. Efter offentliggørelsen af resultaterne af denne gennemførlighedsvurdering² i 2021 indledte Kommissionen og OECD-INFE (OECD International Network for Financial Education) et samarbejde om at udvikle en **fælles ramme for finansiel kompetence mellem EU og OECD-INFE for voksne**. Det fælles projekt blev lanceret på en onlinekonference den 26. april 2021³. I 2022 vil arbejdet med en fælles ramme for unge også blive påbegyndt. De to rammer bygger på OECD-INFE's eksisterende rammer for finansielle kernekompetencer⁴, som nu ajourføres med digitale finansielle kompetencer, kompetencer vedrørende bæredygtig finansiering og kompetencer, der er relevante for modstandsdygtighed. Kompetencerne til EU-sammenhæng, hvor det er nødvendigt.

Ved finansiel forståelse forstås en kombination af finansiel bevidsthed, viden, færdigheder, holdninger og adfærd, som er nødvendig for at træffe solide finansielle beslutninger og i sidste ende opnå individuel økonomisk velfærd⁵. Formålet med EU/OECD-INFE's ramme for finansielle kompetencer er at fremme en fælles forståelse af finansielle kompetencer for voksne blandt medlemsstaterne og de nationale myndigheder, uddannelsesinstitutioner, erhvervslivet og enkeltpersoner. Rammen skaber desuden et fundament for en mere koordineret tilgang blandt politiske beslutningstagere på EU-plan og nationalt plan. Ved at støtte indsatsen for at forbedre den finansielle forståelse har rammen til formål at bidrage til det overordnede mål om at forbedre den enkeltes økonomiske velfærd.

Rammen fokuserer på kompetencer, der vedrører privatøkonomi, og berører ikke kompetencer, der allerede er omfattet af andre eksisterende rammer, f.eks. den europæiske digitale kompetenceramme for borgerne (DigComp)⁶, den europæiske kompetenceramme for iværksætterkultur (EntreComp)⁷ og OECD-INFE's ramme for kernekompetencer

---

¹ En kapitalmarkedsunion for mennesker og virksomheder — ny handlingsplan (COM/2020/590 final), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=COM:2020:590:FIN>.

² Fælles EU/OECD-INFE-rapport om resultaterne af gennemførlighedsvurderingen med henblik på udviklingen af en ramme for finansiel kompetence i EU: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/210408-report-financial-competence-framework_en.pdf, april 2021.

³ https://ec.europa.eu/info/events/finance-210426-eu-financial-competence-framework_en

⁴ G20/OECD INFE Core Competencies Framework on financial literacy for Adults (aged 18+): <https://www.oecd.org/daf/fin/financial-education/Core-Competencies-Framework-Adults.pdf> og OECD/INFE Core Competencies Framework on financial literacy for Youth (aged 15 to 18): <https://www.oecd.org/daf/fin/financial-education/Core-Competencies-Framework-Youth.pdf>.

⁵ Recommendation of the OECD Council on Financial Literacy, 29.10.2020 (<https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0461>). Denne definition er i overensstemmelse med definitionen af "kompetence" i Rådets henstilling af 22. maj 2018 om nøglekompetencer for livslang læring https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2018.189.01.0001.01.DAN.

⁶ [DigComp | EU Science Hub \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/science-hub/eu-science-hub).

⁷ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1317&langId=da>.

vedrørende finansiell forståelse for mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder⁸, men den supplerer dem.

EU/OECD-INFE's ramme for finansielle kompetencer gøres tilgængelig for offentlige myndigheder, private organer og civilsamfundet på frivillig basis. Rammen kan anvendes til at støtte udviklingen af nationale politikker og initiativer vedrørende finansiell forståelse.

Mere konkret er rammen ikke tænkt som en undervisningsplan, men som et konceptuelt grundlag for at opbygge en bred vifte af politikker og foranstaltninger vedrørende uddannelse i finansiell forståelse. I rammen opstilles en række resultatbaserede kompetencer, der kan anvendes til at:

- støtte **udviklingen, gennemførelsen og ajourføringen af nationale strategier for finansiell forståelse**
- støtte **udformningen af programmer for uddannelse i finansiell forståelse og udviklingen af finansielle undervisningsmaterialer og -værktøjer**. Den kan også støtte indførelsen af uddannelse i finansiell forståelse i undervisningsplanerne for videregående uddannelsesinstitutioner og danne grundlag for undervisernes planlægning af voksenuddannelse og udarbejdelse af undervisningsmaterialer og -programmer specifikt rettet mod finansielt sårbare grupper. Rammen kan også understøtte iværksættelsen af private eller offentlige oplysningskampagner
- lette **vurderingen af niveauer for finansiell forståelse og evalueringen af initiativer vedrørende finansiell forståelse**. Rammen kan f.eks. bruges som grundlag for udvikling af indikatorer for finansiell forståelse, som kan bruges til at vurdere effektiviteten af nationale initiativer vedrørende finansiell forståelse.

Som beskrevet i afsnit 2.3 er rammen tilgængelig i to versioner: en printbar Word-version, som omfatter alle kompetencer, og en Excel-version, som giver brugerne mulighed for at navigere gennem og filtrere kompetencer inden for rammen i overensstemmelse med deres behov.

1.2. Mulige brugsscenarier

Når de politiske beslutningstagere og programudviklerne anvender rammen til at udvikle politikker og initiativer, skal de eventuelt udvælge de mest relevante kompetencer inden for rammen for at udforme programmer, ressourcer og værktøjer, der er skræddersyet til deltageres specifikke behov. Denne ramme er et redskab, der kan støtte politiske beslutningstagere og fagfolk i deres arbejde med at fastlægge politikker og programmer, snarere end en undervisningsplan, men den kan nemt tilpasses behovene i specifikke livssituationer eller målgrupper.

Fremtidige brugere af rammen kan f.eks. udvælge og udtrække de mest relevante kompetencer for visse specifikke "livsstadier". En person, der modtager sin første løn, skal tilegne sig en række kompetencer vedrørende finansielle opgørelser (arkivering af lønsedler til fremtidig brug), opsparing (forståelse af betydningen af regelmæssigt at lægge penge til side) og pension (forståelse af betydningen af pensionsplanlægning fra en ung alder). Et andet eksempel er optagelse af et realkreditlån for at købe sin første ejendom: Denne vigtige finansielle beslutning kræver en forståelse af de vigtigste elementer af et

⁸ <https://www.oecd.org/finance/financial-education/OECD-INFE-core-competencies-framework-on-financial-literacy-for-MSMEs.pdf>.

realkreditlån som et finansielt produkt og forståelse af de finansielle konsekvenser af denne forpligtelse, herunder indvirkningen på den fremtidige disponible indkomst og konsekvenserne af ikke at tilbagebetale lånet (f.eks. tvangsauktion).

Rammen kan også anvendes til at udvælge og udtrække de mest relevante kompetencer for visse specifikke målgrupper, f.eks. kvinder, ældre, unge, lavindkomstgrupper eller andre grupper, som kan være økonomisk sårbare. Prioriteringen af specifikke målgrupper i forbindelse med gennemførelsen af rammen i skræddersyede uddannelsesforløb vil sandsynligvis til en vis grad variere fra medlemsstat til medlemsstat og vil afhænge af lokale (nationale eller regionale) forhold.

1.3. Udviklingen af rammen for finansiell kompetence

Gennemførelsen af EU/OECD-INFE's ramme for finansielle kompetencer afhænger af, om der kan opbygges en fælles forståelse og vilje blandt medlemsstaterne og interessenterne til at anvende rammen som grundlag for og bidrag til politikker og initiativer vedrørende finansiell forståelse. **Det var derfor vigtigt på et tidligt tidspunkt at samarbejde med de institutioner og organisationer, som i sidste ende skal anvende rammen. Medlemsstaterne og interessenterne spillede derfor en central rolle under udviklingen af rammen:**

- Der blev nedsat en særlig undergruppe under **EU's regeringsekspertgruppe om finansielle tjenesteydelser i detailledet** (GEGRFS), som skulle støtte udviklingen af kompetencerammen. Undergruppen er sammensat af eksperter fra nationale myndigheder med ansvar for politikker vedrørende finansiell forståelse. Nogle medlemmer af undergruppen er også medlemmer af OECD-INFE. GEGRFS-undergruppen mødtes fem gange mellem juni 2021 og december 2021 for at udvikle rammen.
- Desuden blev der i oktober 2021 afholdt en **teknisk drøftelse med eksperter** for at undersøge anvendeligheden af udkastet til kompetenceramme blandt fagfolk (voksenundervisere, forbrugerorganisationer og repræsentanter for erhvervslivet, der beskæftiger sig med programmer for finansiell forståelse) og fastslå, om og hvordan rammen kan revideres for at gøre den mere brugervenlig og lettere at gennemføre i konkrete uddannelsesinitiativer.

2. NAVIGERING I RAMMEN FOR FINANSIELL KOMPETENCE

2.1. Rammens struktur

EU/OECD-INFE's fælles ramme for finansielle kompetencer opdeler kompetencerne i fire indholdsområder: **penge og transaktioner, økonomisk planlægning og forvaltning, risiko og afkast og det finansielle landskab**⁹. Disse indholdsområder er derefter yderligere opdelt i emner og underemner.

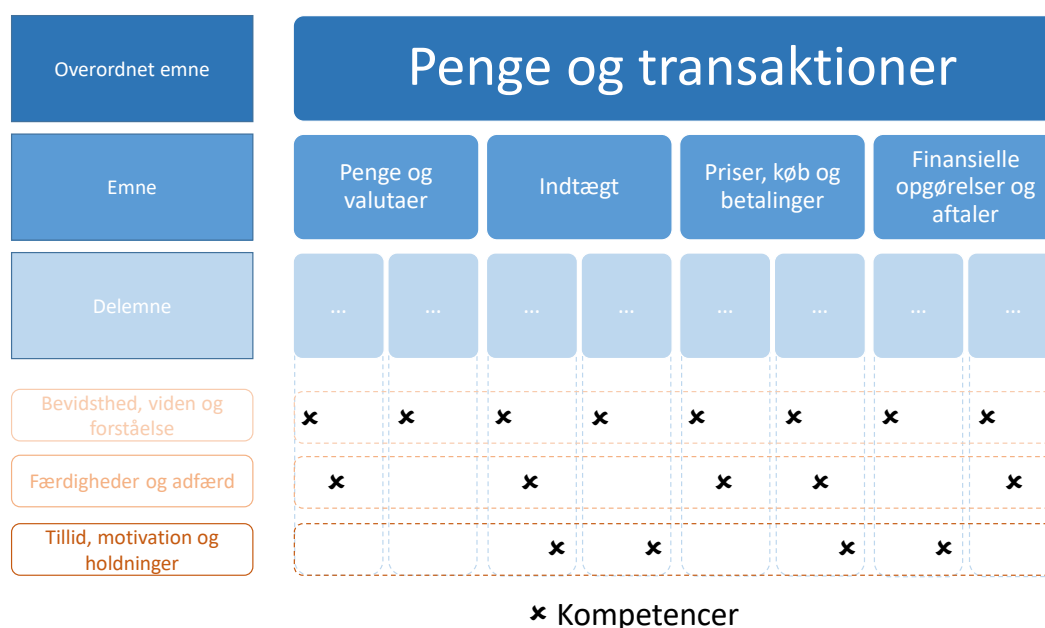
For hver kompetence tages tre dimensioner i betragtning: **i) bevidsthed/viden/forståelse, ii) færdigheder/adfærd og iii) tillid/motivation/holdninger**. Den første dimension,

---

⁹ Denne struktur er i overensstemmelse med den tidligere "OECD/INFE Competence Framework for Adults".

bevidsthed/viden/forståelse, omfatter kompetencer, der vedrører viden eller oplysningsmæssige aspekter (at være bevidst om visse oplysninger eller at have viden om et emne). Den anden dimension, **færdigheder/adfærd**, beskriver kompetencer vedrørende handlinger og færdigheder, der har til formål at forbedre den enkeltes økonomiske velfærd. Den tredje dimension, **tillid/motivation/holdninger**, har til formål at omhandle interne beslutningstagning, der støtter eller hindrer finansiell adfærd med henblik på at opnå eller opretholde økonomisk velfærd.

I figur 2.1 gives der en skematisk oversigt og et eksempel på, hvordan hvert indholdsområde og -dimension er organiseret inden for rammen. Det er vigtigt at tage hensyn til, at mange kompetencer kan være relevante på tværs af forskellige indholdsområder, og at de ikke er blevet gentaget for at undgå overlapninger.

Figur 2.1: Skematisk oversigt over kompetencer inden for indholdsområdet "Penge og transaktioner".

2.1.1. Indholdsområde 1: Penge og transaktioner

Dette indholdsområde dækker viden, færdigheder og holdninger i forbindelse med: de forskellige penge- og valutaformer, indkomst, priser, betalinger og indkøb samt betydningen af finansielle opgørelser og kontrakter.

Det vigtigste mål med dette indholdsområde er at fastlægge og identificere de kompetencer, der kræves for at forstå de forskellige karakteristika ved penge, hvordan penge skaffes gennem indtægter, hvordan penge veksles til varer og tjenesteydelser, og betydningen af at holde styr på og få kvitteringer for, hvordan pengene er blevet erhvervet og anvendt.

Disse emner dækker nogle af de mest grundlæggende kompetencer. Det er meget vigtigt at forstå pengenes karakteristika, da penge ligger til grund for den økonomiske velfærd og kan antage forskellige former. De *indtægtsrelaterede kompetencer* er vigtige for den økonomiske modstandsdygtighed og er relevante for mange andre kompetencer, f.eks. budgetlægning, opsparing og pensionering.

Kompetencerne i afsnittet om *priser, indkøb og betalinger* omhandler, hvordan penge veksles til varer og tjenester, og pengeoverførsler. En person med disse kompetencer vil søge de mest fordelagtige priser for varer og tjenesteydelser og de mest effektive metoder til at indkøbe dem.

Endelig omhandler det sidste afsnit *finansielle kontrakter og opgørelser*, som er afgørende for, at den enkelte kan holde styr på finansielle transaktioner og kontrakter, som vedkommende har indgået. Kompetencerne i dette afsnit henviser til viden om at anmode om, føre og forstå finansielle opgørelser og kontrakter.

2.1.2. Indholdsområde 2: Økonomisk planlægning og forvaltning

Dette indholdsområde dækker viden, færdigheder og holdninger i forbindelse med budgetlægning, forvaltning af indtægter og udgifter, opsparing, investering, mere langsigtet planlægning, pensionering, kredit, gæld og gældsforvaltning.

Det vigtigste mål med dette indholdsområde er at fastlægge de kompetencer, der kræves for at *forvalte en persons eller en husstands økonomiske situation* på kort og lang sigt. Dette omfatter ikke kun forvaltning af indtægter og udgifter i det daglige, men også planlægning af fremtiden. Det omfatter kompetencer vedrørende både opsparing og investeringer samt forvaltning af kredit og gæld.

Forvaltning af indtægter og udgifter afhænger af budgetlægning og omhyggelig forvaltning af indgående og udgående midler. I afsnittet om kompetencerne vedrørende budgetlægning og forvaltning af indtægter og udgifter lægges der særlig vægt på betydningen af at planlægge og bevare kontrollen over indgående og udgående midler. Det fremhæves også, hvordan det kan hjælpe at anvende budgetredskaber.

Opsparing eller investering er også vigtige aspekter af den økonomiske planlægning og forvaltning. Dette indholdsområde omfatter kompetencer, der understreger betydningen af at lægge penge til side, hvordan man skal gøre det, og hvilke typer produkter man kan anvende til dette formål. De grundlæggende principper for investering, diversificering og bæredygtige investeringer beskrives også.

For at opnå økonomisk velfærd bør den enkelte ikke kun gøre sig kortsigtede overvejelser, men også se på de langsigtede finansielle behov. Dette indholdsområde omfatter derfor også kompetencer vedrørende *pensionering, langsigtet planlægning og opbygning af aktiver*.

Endelig fokuserer de sidste afsnit om dette indholdsområde på forvaltning af kredit og gæld. Kompetencerne i disse afsnit har til formål at gøre enkeltpersoner opmærksomme på de positive og negative aspekter af kredit, hvornår det er tilrådeligt at ansøge om kredit, hvordan man undgår økonomiske problemer i forbindelse med gæld, og hvordan situationer med overdreven gældsætning kan overvindes.

2.1.3. Indholdsområde 3: Risiko og afkast

Dette indholdsområde dækker viden, færdigheder og holdninger i forbindelse med risici, økonomiske sikkerhedsnet, forsikring og afbalancering af risiko og afkast.

Dette indholdsområde dækker kompetencer vedrørende vurdering af risici, forståelse af, hvordan de kan afbødes gennem forsikring og økonomiske sikkerhedsnet, og forståelse af de afvejninger, der skal foretages, når man påtager sig en risiko.

En korrekt identificering af risici er vigtig for den enkeltes økonomiske velfærd, ligesom det er vigtigt at være bevidst om risici, når der træffes finansielle og andre typer beslutninger. Kompetencerne i det første afsnit omfatter de grundlæggende risikofaktorer og risikokilder, herunder de risici, der er forbundet med finansielle produkter, og de risici, som man kan afdække og forsikre sig imod.

Afhængigt af den enkeltes præferencer og omstændigheder kan det også være vigtigt at afbøde risici. Dette afsnit omhandler derfor kompetencer vedrørende finansielle sikkerhedsnet og forsikring. Disse kompetencer kan bidrage til at mindske både risici og uventede negative chok, som kan påvirke en persons økonomiske velfærd.

Risiko er også et grundlæggende begreb i forbindelse med investeringer, da højere forventet eller krævet afkast ofte fører til en højere risiko. Dette afsnit omhandler derfor også investeringsrelaterede kompetencer.

2.1.4. Indholdsområde 4: Det finansielle landskab

Dette indholdsområde dækker viden, færdigheder og holdninger i forbindelse med regulering og forbrugerbeskyttelse, forbrugernes rettigheder og ansvar, anvendelse af uddannelse i finansiell forståelse, finansielle oplysninger og finansiell rådgivning, finansielle produkter og tjenesteydelser, svindel og svig, forståelse af skatter og offentlige udgifter og eksterne forholds betydning for finansielle beslutninger.

Dette indholdsområde dækker finansverdenens karakteristika og elementer. Det første sæt kompetencer vedrører forbrugerbeskyttelse og forbrugernes rettigheder og ansvar. Reglerne om forbrugerbeskyttelse hjælper forbrugerne med at bevare deres økonomiske velfærd. Forbrugerne skal være opmærksomme på de forpligtelser, de påtager sig, når de køber produkter eller tjenesteydelser.

Det er vigtigt, at voksne har adgang til pålidelige finansielle oplysninger, uddannelse og rådgivning. Kompetencerne i dette afsnit omfatter kompetencer vedrørende evnen til at finde sådanne oplysninger fra verificerede kilder, den rolle, som uddannelse i finansiell forståelse spiller, og hvornår og hvor man kan søge finansiell rådgivning.

Det finansielle landskab påvirkes i høj grad af de tilgængelige finansielle produkter og tjenesteydelser. En gruppe kompetencer fokuserer på de generelle karakteristika ved finansielle produkter og tjenesteydelser. Dette afsnit omhandler de oplysninger, der skal fremlægges, og kompetencerne vedrørende produkters og tjenesteydelsers egnethed.

Svindelen og svig bliver stadig mere udbredt i det finansielle landskab og kan have betydelige finansielle konsekvenser. For at bevare den økonomiske velfærd bør voksne være opmærksomme på, at der forekommer svindel og svig. Dette afsnit omhandler kompetencer vedrørende den enkeltes bevidsthed om og evne til at reagere på svigagtige situationer, herunder muligheden for at indberette svindel og svig til de relevante myndigheder.

Skatter er en uundværlig del af det finansielle landskab, som den enkelte skal håndtere gennem hele livet. Kompetencerne i dette afsnit vedrører behovet for, at den enkelte skal være bevidst om betydningen af skatter, kunne udfylde skatteformularer og vide, hvad der sker, hvis dette undlades. Afsnittet omhandler også kompetencer vedrørende offentlige udgifter, så den enkelte bliver bevidst om, hvad de bruges til.

Det sidste sæt kompetencer fokuserer på eksterne påvirkninger. Den enkelte skal være opmærksom på, at hans eller hendes finansielle beslutninger kan påvirkes af eksterne faktorer, og at disse finansielle beslutninger kan have en indvirkning på samfundet som helhed. Kompetencerne i dette afsnit fokuserer på bevidstheden om sådanne faktorer og betydningen af at udvikle strategier til at afbøde dem, hvis det er muligt.

2.2. Rammens tværgående dimensioner

2.2.1. Digitale finansielle kompetencer

Den oprindelige G20/OECD INFE-kompetenceramme blev offentliggjort i 2016. Siden da, er økonomien og kommunikationen blevet stadig mere digitaliseret, og det har taget yderligere fart under covid-19-pandemien. Varer og tjenesteydelser, herunder finansielle produkter og tjenesteydelser, tilbydes nu i stigende grad via digitale midler, så mennesker, der ikke har den viden, de færdigheder og de holdninger, der kræves for at bruge dem sikkert, risikerer at blive ladt i stikken.

Den nye EU/OECD-INFE-ramme integrerer i højere grad digitale finansielle kompetencer og tager også højde for den seneste udvikling. Digitale finansielle kompetencer er kompetencer vedrørende digitale finansielle tjenesteydelser, digitale værktøjer, der er relevante for en persons privatøkonomi, digitale aktiver eller enhver anden kompetence vedrørende digitale medier, der er relevant for en persons privatøkonomi. Digitale kompetencer er tværgående og relevante på tværs af rammen. Disse kompetencer indgår derfor horisontalt i alle indholdsområder og afsnit og er således ikke samlet i et særligt afsnit om digitale finansielle kompetencer. Der er lagt særlig vægt på at formulere kompetencer på en fleksibel måde for at tage hensyn til den potentielle fremtidige udvikling.

Eksempler på digitale finansielle kompetencer, som er tilføjet, omfatter kompetencer vedrørende digitale valutaer, digitale værktøjer og betalingsmetoder, kryptoaktiver, personoplysninger og beskyttelse af personoplysninger, digitale finansielle produkter og tjenesteydelser, robotrådgivning, onlinesvindel og -svig samt cyberrisici.

For at gøre det lettere at spore digitale finansielle kompetencer er de markeret med blå i den printbare version af rammen¹⁰.

2.2.2. Kompetencer vedrørende bæredygtig finansiering

Betænkkeligheder vedrørende bæredygtighed bliver stadig mere relevante for privatøkonomien, og bæredygtige finansielle produkter og tjenesteydelser er i stærk vækst. I EU udvikles der i et højt tempo lovgivningen om bæredygtig finansiering og navnlig oplysninger om bæredygtighed. Dette giver enkeltpersoner flere muligheder for at tilpasse deres finansielle beslutninger til deres præferencer med hensyn til bæredygtighed, hvilket også kan have bredere samfundsmæssige konsekvenser. Dette kan dog også øge kompleksiteten af det finansielle landskab, hvor de skal træffe deres beslutninger. Voksne bør udvikle den viden, de holdninger og de færdigheder, der er nødvendige for at træffe

---

¹⁰ I nogle tilfælde nævnes "digital" eller "online" ikke specifikt i kompetence, men den er alligevel markeret med blå, fordi der er en relevant digital dimension af kompetencen, som brugerne bør i betragtning.

sunde økonomiske beslutninger, der er i overensstemmelse med deres præferencer med hensyn til bæredygtighed (miljø, sociale forhold og god forvaltning).

Kompetencer vedrørende bæredygtig finansiering var i begrænset omfang omhandlet i G20/OECD INFE-kompetencerammen fra 2016. De er nu blevet bedre indarbejdet i den nye EU/OECD-INFE-ramme. Kompetencerne vedrørende bæredygtig finansiering er formuleret på en sådan måde, at de også tager højde for den forventede udvikling. Dette er særlig udfordrende i betragtning af den hurtige udvikling inden for bæredygtig finansiering og den tekniske karakter af nogle af kompetencerne.

Ligesom digitale finansielle kompetencer er kompetencerne vedrørende bæredygtig finansiering indarbejdet horisontalt i hele rammen, da bæredygtig finansiering er relevant for flere aspekter af privatøkonomien, også ud over investeringer.

Nogle af de mest relevante kompetencer vedrørende bæredygtig finansiering, som er blevet tilføjet, vedrører indkøbenes miljøvirkning, investeringsprodukters bæredygtighed, bæredygtige investeringer, grønvaskning, klimarelaterede risici og bæredygtighedsmærker.

For at gøre det lettere at identificere kompetencer vedrørende bæredygtig finansiering i rammen er de markeret med grønt i den printbare version af rammen.

2.2.3. Økonomisk modstandsdygtighed

Covid-19-pandemien har yderligere øget behovet for at forbedre husstandenes økonomiske modstandsdygtighed og for at tackle den økonomiske sårbarhed. Ifølge data fra Eurostat var en tredjedel af husstandene i EU ikke i stand til at klare uventede udgifter i normale tider og slet ikke under pandemien. OECD/INFE 2020 International Survey of Adult Financial Literacy¹¹ viste, at omkring hver tredje voksne i de deltagende OECD-lande allerede før pandemien nærede bekymringer over, hvordan de skulle klare de almindelige leveomkostninger. Finansiell forståelse kan hjælpe sådanne personer med at opbygge deres økonomiske modstandsdygtighed. Niveauet af finansiell forståelse varierer imidlertid fortsat betydeligt mellem forskellige befolkningsgrupper, hvor grupperne med mindst forståelse potentielt er mere økonomisk sårbare og mindre økonomisk modstandsdygtige.

I forbindelse med denne ramme defineres økonomisk modstandsdygtighed som enkeltpersoners eller husstandes evne til at modstå og håndtere negative chok med finansielle konsekvenser og komme på fode igen efter en sådan situation¹². Disse chok kan være både makro (generelle) og mikro (specifikke for den enkelte). I denne forbindelse er forebyggelse af (forebyggende foranstaltninger) og hurtig genopretning efter (evne til at modstå) alvorlige negative finansielle virkninger af chok af største betydning. Økonomisk modstandsdygtighed dækker således et bredt spektrum af kompetencer.

I EU/OECD-INFE's ramme for finansielle kompetencer for voksne udpeges de kompetencer, der er mest relevante for økonomisk modstandsdygtighed. Dette kan hjælpe nationale regeringer og relevante interessenter med at anvende rammen til at udvikle

---

¹¹ <https://www.oecd.org/financial/education/oecd-infe-2020-international-survey-of-adult-financial-literacy.pdf>.

¹² Denne definition er i overensstemmelse med definitionen i G20/OECD-INFE's rapport om støtte til økonomisk modstandsdygtighed og omstilling gennem digital finansiell forståelse (<https://www.oecd.org/finance/financial-education/supporting-financial-resilience-and-transformation-through-digital-financial-literacy.htm>).

politikker og foranstaltninger, der specifikt tager sigte på at opbygge økonomisk modstanddygtighed, især blandt økonomisk sårbare grupper. Kompetencer, der er relevante for økonomisk modstanddygtighed, er ikke fremhævet i den printbare version, men er forsynet med tags i Excel-versionen.

2.2.4. Væsentlige kompetencer

Rammen dækker en bred vifte af kompetencer, som er relevante for enkeltpersoner, men de anses ikke nødvendigvis for væsentlige i alle tilfælde. OECD/INFE 2020's internationale undersøgelse af voksnes finansielle forståelse¹³ og tidligere OECD/INFE-undersøgelser af voksnes finansielle forståelse har desuden fremhævet store forskelle i de finansielle færdigheder, ikke kun på tværs af, men især i landene.

For at politiske beslutningstagere og fagfolk lettere kan navigere i og bruge rammen, angives de kompetencer, der er særligt relevante for: **i) dagligdagen og/eller den nuværende eller fremtidige økonomiske velfærd og for ii) størstedelen af den voksne befolkning.** De fleste kompetencer i indholdsområdet "Penge og transaktioner", "Økonomisk planlægning og forvaltning" eller "Det finansielle landskab" samt nogle af kompetencerne i indholdsområdet "Risiko og afkast" (f.eks. forsikring og økonomiske sikkerhedsnet) er relevante for de fleste voksnes dagligdag (dvs. relevante for nr. i) og ii)). Kompetencer vedrørende valuta er derimod kun relevante for visse voksne (dvs. kun for nr. i)).

Denne kategorisering af kompetencer illustrerer, hvordan brugerne kan vælge visse kompetencer til at skelne mellem "væsentlige" kompetencer og mere "avancerede" kompetencer eller "ekspertkompetencer". Denne kategorisering er ikke fremhævet i den printbare version, men er mærket i Excel-versionen.

2.3. Værktøj til filtrering af kompetencer efter brugerens behov

Den printbare version af rammen suppleres af en Excel-version, som er lettere at navigere i, og hvor brugerne kan filtrere kompetencer efter deres behov.

Der anvendes fem tags for tilsvarende kompetencer. Disse tags er 1) digital finansiell kompetence, 2) kompetence vedrørende bæredygtig finansiering, 3) kompetence, der er relevant for økonomisk modstanddygtighed, 4) kompetence, der er relevant for dagligdagen og/eller den nuværende eller fremtidige økonomiske velfærd, og 5) kompetence, der er relevant størstedelen af den voksne befolkning. Der er desuden medtaget metadata for hver kompetence (ID-nummer, der matcher Word-versionen af rammen, indholdsområde, emne og underemne, og om der er tale om bevidsthed/viden/forståelse, færdighed/adfærd eller tillid/motivation/holdninger).

Politiske beslutningstagere og fagfolk kan anvende tags i overensstemmelse med deres behov og filtrere de kompetencer, der er mest nyttige for dem. De kan f.eks. vælge kompetencer fra et specifikt underemne (f.eks. "Grundlæggende om risiko") eller med et bestemt tag (f.eks. kompetencer med en dimension vedrørende bæredygtig finansiering eller kompetencer, der er relevante for økonomisk modstanddygtighed). Tags er kumulative. Det betyder, at alle kompetencer, som er relevante for størstedelen af

---

¹³ <https://www.oecd.org/financial/education/oecd-infe-2020-international-survey-of-adult-financial-literacy.pdf>.

befolkningen, som er relevante for dagligdagen og/eller den nuværende eller fremtidige økonomiske velfærd, og som har en dimension vedrørende bæredygtig finansiering, kan udvælges, hvis man ønsker at opstille undervisningsmateriale om de væsentlige aspekter af bæredygtig finansiering.

I fremtiden kan der overvejes yderligere tags, og brugerne opfordres til at tilføje yderligere tags for at tilpasse rammen til deres behov. Kompetencer kan f.eks. tagges for at udpege specifikke anvendelsesscenarier, f.eks. vigtige finansielle beslutninger gennem livet.

3. NÆSTE SKRIDT

3.1. Fremme af udbredelsen af rammen for finansiell kompetence for voksne

Færdiggørelsen af EU/OECD-INFE's ramme for finansielle kompetencer for voksne er kun begyndelsen. Næste trin vedrører formidling og udbredelse af rammen blandt medlemsstater og interessenter, herunder gennem **målrettede udvekslinger i 2022**. Målet er at støtte anvendelsen af rammen i konkrete politikker, værktøjer og undervisningsmaterialer og at etablere en platform, hvor politiske beslutningstagere og interessenter kan udveksle god praksis og erfaringer fra anvendelsen af rammen.

3.2. Udvikling af en ramme for finansiell kompetence for børn og unge (under 18 år)

I 2022 vil Kommissionens tjenestegrene og OECD i samarbejde med medlemsstaterne indlede arbejdet med rammen for finansiell kompetence for børn og unge (under 18 år). Rammen forventes at være færdig i 2023.

4. ORDLISTE

Disse definitioner er fastsat i de eksisterende EU-retsakter, bygger på de relevante definitioner eller bestemmelser i eksisterende EU-retsakter eller er baseret på OECD's globalt anerkendte politikinstrumenter og publikationer. I nogle tilfælde er disse definitioner blevet forkortet eller forenklet. I de tilfælde, hvor definitionerne er blevet forkortet, forenklet eller indført udelukkende med henblik på dette dokument, udgør de ikke en fast juridisk definition.

Udtryk, der er defineret i denne ordliste, er fremhævet med kursiv i rammens tekst.

- **Kryptoaktiv:** en digital gengivelse af værdi eller rettigheder, som kan overføres og lagres elektronisk ved hjælp af distributed ledger-teknologi eller lignende teknologi (2020/0265 (COD), *forslag til forordning om markeder for kryptoaktiver*)
- **Elektronisk signatur:** data i elektronisk form, der er vedhæftet eller logisk tilknyttet andre data i elektronisk form, og som anvendes af underskriveren til at skrive under med (forordning (EU) nr. 910/2014 om elektronisk identifikation og tillidstjenester til brug for elektroniske transaktioner på det indre marked)
- **Finansiell forståelse:** en kombination af finansiell bevidsthed, viden, færdigheder, holdninger og adfærd, som er nødvendig for at træffe solide finansielle beslutninger

og i sidste ende opnå individuel økonomisk velfærd (*Recommendation of the OECD Council on Financial Literacy*, 29. oktober 2020¹⁴)

- **Uddannelse i finansiel forståelse:** den proces, hvorved finansielle forbrugere/investorer forbedrer deres forståelse af finansielle produkter, begreber og risici, og hvorved de gennem oplysninger, instruktion og/eller objektiv rådgivning udvikler de færdigheder og den tillid, der kræves, så de bliver mere bevidste om finansielle risici og muligheder, kan træffe informerede valg, ved, hvor de skal henvende sig for at få hjælp, kan træffe andre effektive foranstaltninger for at forbedre deres økonomiske velfærd (*OECD/INFE High-level Principles on National Strategies for Financial Education*, godkendt af G20-lederne i 2012))
- **Økonomisk modstandsdygtighed:** enkeltpersoners eller husstandes evne til at modstå og håndtere negative chok med finansielle konsekvenser og komme på fode igen efter en sådan situation (*G20/OECD-INFE Report on Supporting Financial Resilience and Transformation through Digital Financial Literacy*)
- **Uvildig:** i dette dokument forstås ved "uvildig" upartisk og fri for interessekonflikter. Bemærk, at dette ikke er en EU-retlig definition
- **Uafhængig investeringsrådgivning** (eller uafhængig finansiel rådgivning i forbindelse med denne ramme): rådgivning, som et investeringsselskab yder til en kunde på et uafhængigt grundlag, hvor dette investeringsselskab opfylder en række krav, navnlig med hensyn til et tilstrækkeligt udvalg af finansielle instrumenter samt begrænsninger for gebyrer, provisioner eller andre penge- og naturalieydelser, der betales af tredjemand i forbindelse med leveringen af tjenesteydelsen til en kunde (baseret på bestemmelserne i *direktiv 2014/65/EU om markeder for finansielle instrumenter*)
- **Betalingskonto med basale funktioner:** betalingskonto, der gør det muligt for forbrugerne at gennemføre visse transaktioner, f.eks. som minimum at indsætte midler, hæve kontanter og udføre og modtage betalingstransaktioner, herunder kredittransaktioner, til og fra tredjemand (baseret på bestemmelserne i *direktiv 2014/92/EU om sammenlignelighed af gebyrer i forbindelse med betalingskonti, flytning af betalingskonti og adgang til betalingskonti med basale funktioner*)
- **Bæredygtig investering:** en investering i en økonomisk aktivitet, som bidrager til et miljømæssigt mål, eller en investering i en økonomisk aktivitet, som bidrager til et socialt mål, eller en investering i menneskelig kapital eller økonomisk eller socialt dårligt stillede lokalsamfund, forudsat at sådanne investeringer ikke er til væsentlig skade for nogen af disse mål, og at de virksomheder, der investeres i, følger god ledelsespraksis (baseret på definitionen i *forordning (EU) 2019/2088 om bæredygtighedsrelaterede oplysninger i sektoren for finansielle tjenesteydelser*)
- **Personoplysninger:** enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person ("den registrerede"); ved identificerbar fysisk person forstås en fysisk person, der direkte eller indirekte kan identificeres, navnlig ved en identifikator som f.eks. et navn, et identifikationsnummer, lokaliseringsdata, en onlineidentifikator eller et eller flere elementer, der er særlige for denne fysiske

¹⁴ Denne definition er i overensstemmelse med definitionen af "kompetence" i Rådets henstilling af 22. maj 2018 om nøglekompetencer for livslang læring https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2018.189.01.0001.01.DAN.

persons fysiske, fysiologiske, genetiske, psykiske, økonomiske, kulturelle eller sociale identitet (*forordning (EU) 2016/679 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger*)

- **Grønvaskning:** den praksis, der består i at opnå en urimelig konkurrencefordel ved at markedsføre et finansielt produkt som miljøvenligt, selv om det i virkeligheden ikke opfylder grundlæggende miljøstandarder (baseret på bestemmelserne i *forordning (EU) 2020/852 om fastlæggelse af en ramme til fremme af bæredygtige investeringer*).